

Istorijska šibica, primetimo da ovde pokušava da uskladi svoju životnu filozofiju sa stavom prema poeziji, što znači, da odredi mesto svoje poezije u vlastitom životu i mesto svog života u vlastitom pesničkom stvaralaštvo. Slično kao u prvoj knjizi, Stepenište do pesme, i ovde pokušava formom da definiše svoj odnos prema konkretnom pesničkom materijalu, kao i obrnuto. No, da li će u svojim sledećim pesmama ovu dihotomiju moći da problematizira i nekim zaista novim odnosom prema prošlosti, i kako će uskladiti ova svoja tri povratna motiva, to sada, zaista, ne može nikо predvideti.

Sa slovačkog prevela Branka Rom

BESKONAČNI POSAO

Grafičarima

Dugo sam razmišljaо
Da li da završim započet posao
Da li će moje delce
Nadživeti
Sve jezičke i pravopisne reforme
Prišao sam odisejevskim korakom
Da dam sjaj obliku
Al pade mrak
Novi zrak rani
Nova mesta mog interesovanja
Ovim beskonačnim poslom
I ja se vratim
Smelo početku

miroslav dudok svetlosni udar

POSUDA MUNJE

Svetlošću saznanja sve smo teži

*Pukotinom munje
Doprila je do nas
Napetost u tačno omeđenoj posudi*

*Ivice gorebole
(Umorom je obeležen moј tekst)
Hteo bih da napišem makar jedan stih
Da bi ga neko rekao
Ali upravo sada
Za inat mi zjapi rupa u sećanju*

*Njome prosejavamo od vrha do dna
Naše su ruke kratke
Džemo
Kao prvorodenče
Živo je*

Svetlošću saznanja sve smo teži

TRENUTAK

*Iza plavog kostura šljive
U dubokom prostoru jeseni
Ponire ptica*

*Kristalnih korakom marširalo je lišće
Pod psećom komandom
U mrtvački sanduk*

*U mrtvoj tački ustaljene kretnje
Utrnula je zemlja*

POSLE RASTANKA

*Ne iznenađuje me dubina misli kad ostanem
sam
Bledi kao svetleća neonska cev
Po danu*

*Nemušta knjiga ravnice seje tugu u magli
Struja vina ne struji žilama
Kamene šume*

Nemušta magla je knjiga ravnice

*Suši se
Kao stabiljika
Kao čokoti katedrala*

HLEB

*Režemo na kriške
Ali vidimo ga kao celinu
Topli damari
Žara cede mehur
Sećanja

Baka se moli
Da konačno već pljusne kiša sreće
Na plodno tlo
Mi veselo brojimo kapi
Smejemo se od raskoši
A niko izgleda ne primeće
Kako promiču dani
Toplotom debele kriške

A onda svaki
svojim putem*

DAN TRAVE

*Prinosimo usnama šoljicu kafe
Zaludan stih
Ova je pak kafa od trave
Od trave dana
Negujem je od jutra do mraka
U bašti, punoj knjiga
U autobusu gradskog saobraćajnog
U jutarnjem i večernjem bifeu tlapnje
I moj radni sto
Je ceo sačinjen od mirisa trave
Za vreme susreta s poznanicima i prijateljima
Niče pa raste dnevna trava dana
Što me uvek za trenutak
Razbudi kao ova kafa
U parku buja moja trava
Buja u kvartu gde su mnoga srca
Ali u mojoj kući
Ona vazda nešto drugo znači
Sve što je u toj travi sušta ravnodušnost
Neka se pretvori u seno izandalih uspomena
Rekoh

Sejaču
Sve što u meni nikne
U same mudrog glasa
Dok ne nikne čitav travnjak*

PRED KRAJ IGRE

Vasku Popi

*Dopire iz nas narandžasti povetarac
Zaboravljamo

Rukopisni san obredno završava
Svoju ulogu
Umoran traži potomke trave

Poslednji naš narandžasti zrak
Poseduju drugi*

*Sa slovačkog preveo
Vičazoslav Hronjec*

bratstvo zmije i dimnog ogledala: ljubiša jocić, pes- nik itd; pomalo the mystic spiral

adam puslojić

1.

Tor.

Tora.

Torakoskop, Torakodinamometar, Tora-kometrija, Torakoplastika, Torakotomija, Toracika...

Toreador i torero, Borac s bikovima na konju i borac s bikovima koji se bori peške, Borac s bikovima i borac s brkovima.

Toreut: rezbar, graver.

Toreutika: rezbarija, rezbarska umetnost. NEĆU DALJE DA OBJASNJAVA VAM.

Hipotalamus i šasija. Format i formalist. Forma: list.

Fonoklasičan.

Fonsir-mašina. Leptir-nogavica.

Lava, lavina i lavabo.

Mašina za pisanje rukom. Dojilja s neserom.

Zmija kao narukvica.

Oklop-sandala za onog Ahila koji je imao kornjaču.

Korozija je obuzela korteks velikog mozga.

Telepatija

... najkraći put do kuće, detinjstva, očevih mošnica ITD.

NAJKRACIM PUTEM, DO ŽENE.

Treba konsultovati Bodlera (ne previše). yyyy yyyy

Treba pregledati novootvorenu knjižaru na Terazijama: Feathered Serpent and Smoking Mirror; Tantra; Tao magic (the secret language of diagrams and calligraphy; The mystic spiral; Sacred dance ...)

Nadenuti životinjama imena biljaka.

Dozivati ljude ne-njihovim imenima. Na primer, zelenom bojom. Ili mirisom vrele supe na stolu.

Tako je, otprilike, glasio pesnikov zahtevajući zahtev.

»Samo stvarne kuće mogu imati neku individualnost« — Gaston Bašlar, Poetika prostora. A već u Plamenu voštance, isti će: »Svet se munjevitio kreće, ako ga zamislimo kao vatru.«

Treba spojiti tu »individualnost kuće«, nepomične, ipak, i sopstvenu misao o svetu koji hita kao vatra, nekuda-nikuda. Ovaj pesnik je to umeo. Nije dobro napisano; treba: OVAJ PESNIK JE TO UMEO! UMREO / UMREO. Ili, tako nekako.

Unutrašnji prevrat, rekaо bi Tin: mislim da je Ljubiša Jocić TO IMAO.

Emil Čoran (zašto ga samo zovu: Sioran?) kaže o tome (nisam siguran da nije znao našeg Ljubišu) tripuit: »Nedeljni dani života... Prezaposlena tuga... Udvojeno lice slobode.« Tu negde treba tražiti Ljubišu. Mislim da je on tu.

2.

Svesni smo koliko nam haos izmiče, haos kao kosmos. Šta se tek zbiva s onim minijaturnim haosom pojedine ljudske duše koja sebi postavlja zadatak upravo da sazna šta se sve to kuva u Velikoj retorici kosmičkog haosa? Kratko rečeno: Haos + 1.

A Ljubiši je, ponekad, zamerano baš to: *Daj, unes malo više reda, šta si se izgubio u tim dosadnim opisima, opštim mestima, nategnutoj pripadnosti futurologiji, astrologiji, kosmičkoj eri, kinetici, kinestetici...*

U stvari, njemu je Norbert Viner davao za pravo, ili obratno. Kao što mu je, već davno, Anri Mišo davao svoje knjige, direktno u ruke.

Sad Ljubišin stav prema borilačkim i ostalim sportovima.

Meni je Ljubiša tu uvek bio jasan. To je žudnja za preobražajem, transformacijom, seobom duše (kao na Istoku). Zen budizam je tu odigrao svoje. Balkanska varijanta odbrane pred užasnim licem kosmosa, užas pred izgovaranjem Božjeg imena. Spremnost da se izade na ring antimaterije, s beskrnjem.

Kao da je Jocić uvek govorio ono svoje: HORA QUOTA EST! Ako se baš tako piše na latinskom: ja sam ga samo slušao.

Zeleo je da nauči mnoge veštine da bi zaboravio da ubija. Uhnatio se za skutove sopstvenog zla, sopstvenog straha.

Ljubiša je bežao u sportove.

Jahao je konja, da bi utekao sebi pešaku.

Jahao je bicikl, da bi utekao sebi na konju.

Mislil da mu je neostvareni san: ući u raketu na eonski pogon.

Ili je, možda, on ipak ušao.

6.

Danas je 4. mart 1978.

Napisao sam kratku pesmu s naslovom *Ljubiša*. Donosim je u tekstu, kao telegram samome sebi. To nisam ja napisao:

*Velika, mala, crna i bela Slova
odošle u moju postelju.
Dočekujem ih, kao goste.
Želim da ih čujem. Žele da me vide.
Mislim da sam tu. Misle da sam to.
Još uvek nije kasno.*

*Velika, crna, bela i mala Slova
nadoše me.*

Ovome nemam šta da dodam. Idem kući. Pogledaću uvise.

Čekajte da preciziram ovo poslednje! Želim da vam natuknem: Ljubiša nije ništa manji pesnik od Mišoa koji je to znao. Ako cenat je, jasno, bio na: ali, mi to ne znamo.

Mož je veliki pesnik.

I, s tim da završim.

3.

Sad nešto o Ljubišinom poimanju ero-tičnog.

Zapravo, o njegovoj pripadnosti erotskom.

Nema pogadanja: sveti otvor treba pogoditi savršeno precizno i u vremenskim razmacima koji prate vasionska zbivanja. Nema tu previše astrologije.

Jednom sam izneo Ljubiši svoju teoriju: Vasiona opstaje, jer se u njoj zvezdane magline vole, odnosno mrze. Mislim da se Ljubiša tad složio sa mnom. Uglavnom.

Za kraj ostavljam ovu sliku: Najimpre-sivniji falički simbol koji je naša civilizacija ikad videla je Raketa. Vertikalno ustremljena u našu budućnost. Nabrekla. Njeno seme

(ljudi-sperma) šiknuće u tamne prostore, da ih ispune sobom.

A paradoks je predivan, za strepnju: raketa je ženskog roda. Kakav falus!

4.

A sad Ljubišin odnos prema smrti. Ništa naročito. Normalno.

Predosećao, stalno strePIO, ali nehajno, stisnutih pesti, ipak. Uostalom, svaki senzibilitet i postoji zato da bi nešto osetio, predosetio, znao. Pesnički pogotovu.

Postoje (i ovde) mnogi stihovi o tome. Oni su svojevrstan znak života, organski otpor žive materije.

Još nešto samo da citiram.

Tek što je (opet u *Plamenu voštanice*, jasno) Bašlar kazao: »Sva je budućnost mišljenja u rekonstrukciji duha«, odmah je dođao: »Međutim, imam li još uporte vremena da pronađem iznova toga radnika koga sam tako dobro poznavao, ima li još vremena da ga nadem i vratim u svoju gravuru?«

Nije bitno koja gravura, već (za mene) to što je taj radnik upravo pesnik koji je preda mnom.

A tek je 1978.

pomišlja sam da će jednom kroz mene proleteti i za uvek nestati neprimenetno i munjevito brže od moga zapažanja a to me je uz nemiravalo možda poražavalo biću poražen ma kad i ma kako se to desilo

(NE)PISATI

Pisati sve dotle
dok na hartiji ništa ne
ostane
dok hartija ne pobeli

GOVOR

Govor je tragedija energije govora
govor-pismo je tragedija jezika
pismo-govor jezik širi i dovodi do
prekomernosti
telesnost jezika koja se iskazivala u žudnji
ludila pesništvu iščezava u prekomernosti

ZAMENICE

PESMA JE SVE I NIŠTA
SAMO NIJE PRAZNA HARTIJA
POEZIJI ISTIPUJE I POSMATRA NAUKA
ALI

NAUKA NIJE POEZIJA
POEZIJA MOŽE ČAK I DA INFORMIŠE
ALI

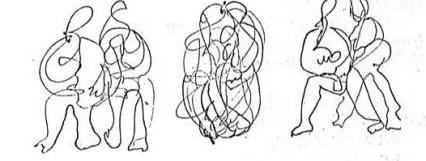
NIJE INFORMACIJA
POEZIJA MOŽE ČAK I DA INFORMIŠE
POEZIJOM
KAD SE PRAVI POEZIJA NE OBLAĆE SE
NIKAKVO
OBREDNO ODELO JER POEZIJA

NIJE OBRED
POEZIJA MOŽE DA SE BAVI GROZNICOM
AGRESIJOM
LJUBAVLJU ALI SVE TO ONA NIJE
POEZIJA OTKRIVA NEPREVIDLJIVO
NEČUVENO

NEMOGUĆE ALI I TO ONA NIJE
POEZIJA NE ZAMENUJE ZBILJU ZA
MASTU
NITI MAŠTU ZA ZBILJU
POEZIJA SAMA JE MASTA SAMA JE
ZBILJA

NAPOMENA:

Pesme i crteži Ljubiše Jocića odabrani iz zbirke u pripremi *Nulti čas*.

crtež Ljubiše Jocića

Ljubiša Jocić pesme

PAUK

IMA TRENUTAKA KADA OSEĆAŠ DA
NEMA SMRTI

tačka u beskraju
beskraj u jednoj tački
isprepletena pustos
uhvaćena praznina
srce što pulsira u praznom telu
bito praznine

tako projuri da стоји uvek na istom mestu
mesto koga i nema

nevidiljiva zenica svih znakova
zrake oka bez oka
svetlost prelomljena mraka
niti misli bez sećanja
čvor snopa nepostojanja
telo što po samom sebi putuje
kroz nepostojanje
tačka smrti van smrti
večnost sred večnosti

NESPOKOJSTVO

BIO SAM PLANINA JEDAN ELEKTRON NA
SVM PUTU ZADRŽAO SE U MENI

PROLAZIO JE MIKRO VREME I MAKRO VREME
PROŠLE SU GODINE PROŠLI SU VEKOVI I ON JE
JOŠ BIO TU

toliko ih je došlo i prošlo toliko njih
če još doći i proći toliko ih je od uvek
bilo u meni ali na njega jedinog nisam
mogao da se naviknem

da ga nisam zapazio kao što ni druge ne
zapažam sve bi bilo u redu mirno bih živeo
ali ovako bio sam u stalnom iščekivanju